

7. Порівняльна таблиця до проекту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»: Порівняльна таблиця 06.09.2018 URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=64557&pf35401=463095>

8. Стратегія розвитку Національної асоціації адвокатів України до 2020 року. 2014 р. – К.: НААУ, 2014, ст. 1-10.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Нестерчук Лілія Петрівна**

Стащук А.Ю., Лизун Т.В.

*студенток 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ В УКРАЇНІ

Безумовно, що саме правнику належить найважливіша роль в утвердженні ідеалів рівності, свободи і справедливості в суспільстві, тому що його діяльність є вираженням державної політики щодо захисту громадянських прав і свобод, правового виховання й освіти.

Інститут адвокатури виконує суспільно значиму функцію і є одним із головних елементів у механізмі здійснення правосуддя. Виступаючи незалежним інститутом громадянського суспільства, адвокатура утверджує пріоритетність інтересів кожної людини шляхом нагляду за реалізацією державою гарантій конституційних прав і свобод, активної участі у забезпеченні їх обов'язкового дотримання. Ця діяльність є одним з факторів досягнення якісного стану розвитку суспільства.

Ураховуючи положення українського законодавства, можна стверджувати про очевидне підвищення значення адвокатури для надання професійної правничої допомоги. Професійність, на нашу думку, визначається високим рівнем компетентності та кваліфікації суб'єкта надання такої допомоги. Ефективна і така, що відповідає професійним вимогам, діяльність адвоката із захисту найбільш важливих для людини соціальних цінностей: життя, здоров'я, особистої свободи, честі та гідності, майна тощо, можлива лише на базі належно функціонуючого інституту адвокатури.

Одним з основоположних принципів адвокатури, який передбачено Хартією основоположних принципів європейської правової професії, ухваленою Радою адвокатів та правових товариств Європи; Загальними принципами юридичної професії, прийнятими Міжнародною асоціацією

юристів (ІВА); «Принципами і керівними настановами щодо доступу до правової допомоги в системі кримінального правосуддя», схваленими резолюцією Генеральної Асамблеї ООН; Основними принципами щодо ролі адвокатів, прийнятими VIII Конгресом ООН, є принцип професійної компетентності адвоката.

Досягнення певного рівня компетентності не повинно виключати зупинку професійного розвитку адвоката. П. 4 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачає одним з професійних обов'язків адвоката підвищення свого професійного рівня [1]. Відповідно до п. 2 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України (далі – Порядок) підвищення кваліфікації є підвищенням професійного рівня адвоката, що є його важливим професійним обов'язком, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення й оновлення адвокатами своїх професійних знань, вмінь та навичок, за бажанням адвоката здобуття нової спеціалізації або кваліфікації у певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше здобутої освіти і практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві та практиці його тлумачення та застосування [2].

За новою редакцією Порядку від 26 червня 2019 року особи, які отримали свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, зобов'язані підвищувати свою кваліфікацію мінімум 16 годин на рік і так протягом перших трьох років перебування у новому статусі. Решта адвокатів, які мають більший досвід адвокатської діяльності, мають підвищувати свій професійний рівень 10 годин на рік [2]. Радою адвокатів України затверджено, що одна година навчання з підвищення кваліфікації зараховується як один заліковий бал, проте передбачено перелік видів підвищення кваліфікації, за які адвокат може отримати іншу кількість балів.

Вважаємо, що одним з проблемних питань, яке не враховано Порядком види підвищення кваліфікації, є те, що адвокат підвищує свій професійний рівень внаслідок реальної роботи. Він апріорі постійно вдосконалює свої знання задля належного забезпечення інтересів клієнта. Підготовка до захисту особи у суді, надання інших адвокатських послуг – все це дійсно впливає на рівень професійної майстерності. На жаль, така діяльність не оцінюється ні в які залікові бали.

Слід звернути увагу на ненормованість праці правника. Адвокати не мають змоги віднайти багато часу чи підлаштовувати свій графік для відвідування цікавого їм заходу з підвищення кваліфікації. Дійсно, наразі можна брати участь у вебінарах, які організовують оператори з підвищення кваліфікації адвокатів. Перед лекцією та після її завершення слід відсканувати QR-код, щоб ідентифікувати свою присутність. Нарахування балів здійснюється у разі проходження такої реєстрації та успішного виконання тестових завдань, розроблених на підставі інформації, що повідомлялася на тренінгу [3]. Проте

адвокат навряд чи набагато підвищить свій професійний рівень, якщо буде у гонитві за балами брати участь у таких заходах, які підходять йому тільки за часом проведення, а не за сферою професійних інтересів.

Частина заходів для підвищення кваліфікації є безкоштовною, проте за інші адвокату потрібно сплачувати додатково. Виникає парадокс, адже адвокат і так щорічно витрачає кошти на внески до Національної асоціації адвокатів України. Вважаємо, що доцільним є зменшення ціни платних заходів.

Щодо зарубіжного досвіду правового регулювання підвищення кваліфікації адвокатів, то, наприклад, у Канаді необхідною умовою збереження статусу адвоката є проходження курсів підготовки кожні два роки. Невідвідування таких курсів означає звільнення, відсторонення від практики [4]. У Федеративній Республіці Німеччина адвокат зобов'язаний постійно навчатися та підвищувати свою кваліфікацію [6]. Проте на відміну від Канади, ніяких видів відповідальності за це не передбачено. В Україні, якщо адвокат не набере необхідну кількість залікових балів, тобто порушить Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України, про це повідомляється раді адвокатів регіону та відповідній кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури регіону. І у разі надходження скарги про вчинення таким адвокатом інших порушень, це може враховуватися при розгляді дисциплінарної справи.

У Німеччині важливим елементом підвищення професійного рівня є обов'язкове відвідування адвокатами навчальних класів. Позитивним досвідом є те, що такі класи працюють на постійній основі та адвокат може їх відвідати у будь-який зручний для нього час. При організації вебінарів у ФРН планувалося, що вхід буде забезпечувати електронний відбиток пальця кожного учасника. Проте Німецька академія адвокатури відмовилася від цього, тому що не хотіла змушувати адвокатів залишати у мережі свої персональні дані [5].

Наразі швидкість і кількість змін до законодавства вимагає від адвокатів постійного підвищення рівня своїх знань. Велика конкуренція на адвокатському ринку також зумовлює потребу самовдосконалюватися, досягати нового рівня професійної майстерності. Звертаємо увагу, що головною метою організацію підвищення кваліфікації адвокатів є ефективність.

Враховуючи значну кількість адвокатів в Україні, саму площу нашої держави, тривалість робочого часу даної категорії професій постає питання дистанційного навчання. На нашу думку, доцільним є створення навчального модулю на веб-порталі, який слід постійно поповнювати відеолекціями з актуальних проблем правозастосування, з якими адвокат зможе ознайомитися у найбільш прийнятний для нього час (хоч опівночі, хоч о шостій ранку). До того ж, ефективним є використання інтерактивних семінарів. Необхідно розвивати засоби електронної освіти для адвокатів, поширювати культуру дистанційного навчання.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. Офіційний вісник України. 2012. № 62. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/-laws/show/5076-17>.
2. Порядок підвищення кваліфікації адвокатами України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 14.02.2019 р. № 20 зі змінами та доповненнями, затвердженими рішенням Ради адвокатів України від 26.06.2019 р. № 67. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-06-26-poryadki_5d53d8fdb067f.pdf
3. Гвоздій В. Новий порядок підвищення кваліфікації адвокатів: міфи VS реальність. URL: https://zib.com.ua/ua/138403-noviy_poryadok_pidvischenny_a_kvalifikacii_advokativ_mifi_vs_.html?fbclid=IwAR04NR7Whp mnpOeQPvhA65LQr6a03Io4aMqaa_b2bwmQw_zlqAmysp58DmA.
4. Задоя І. І. Підвищення кваліфікації адвокатів України: проблеми правового регулювання. Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 74. С. 379-385. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2014_74_58
5. Ткачук А. С. Адвокатура Німеччини та України: порівняльно-правовий аспект. Альманах права. Ціннісно-правові засади сучасних інтеграційних процесів в Україні. Випуск 6. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. С. 527–532.
6. Федеральне положення про адвокатуру. Дата складання 01.08.1959 р. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/bundesrechtsanwaltsordnng-ukr.pdf>

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Владишевська Вікторія Вікторівна**

Stoyanova V., Chuprina K.

*students of the 2nd course of faculty of the International Legal Relations
National University «Odessa Law Academy»*

PROFESSIONAL DEFORMATION OF ADVOCATES LEGAL CONSCIOUSNESS

The issue of professional deformation regarding legal consciousness is always relevant due to the constant presence of negative factors in the work of advocates, regarding the problem of emotional stability, resistance to the harmful influence and balance between high productivity in the profession and stereotyped work